

Pol da Epesas Amin do Papia Mandagit

But piso gen

On papia dakon mibilisi unun yan: Piŋkop da yo morap kisi Kristo do paŋmuwutdisak. Unun Kwen Kokup ae miktim dakon yo morap kisi paŋmuwuk iban Kristo da yo morap dakon busuŋi yitdisak (1.10). Ae Piŋkop da iyi dakon miŋat aminyo paŋtagap aban Kristokon gadaŋ kimagek but kalonŋi egipni do nandisak.

Pol da on papiakon mibiltok Piŋkop dakon nandaŋ yawot da Kristo nandaŋ gadaŋ imaŋ miŋat aminyo paŋpuganban miŋat amin kabi kalonŋi awit do yosok. Yesu da pi agit unun do aŋek Piŋkop da miŋat aminyo yokwikon ban timikgit. Ae Telagi Wup yomgut unun da yo tagisi morap aŋ yom do yan teban tok agit unun akdisak yan nolisak (1.14). Ae gen unun da buŋon mandagit unun Pol da Yesu yolyol amin Kristo gat gadawit, do but kalonŋi egek Piŋkop dakon anpak ani do yosok.

On papiagwan miŋat aminyo Kristokon gadawit aŋek kabi kalonŋi awit unun do Pol da miŋat aminyo da nandaba pisoni do tilak genon da yosok. Yan yosok, Piŋkop dakon miŋat aminyo unun giptim kalonŋi yombem anakwa Kristo unun giptim unun dakon busuŋi (4.1 16). Ae Piŋkop dakon miŋat aminyo unun yut kinda yombem anakwa Kristo unun yut unun dakon gwak teban akdak (2.19 22). Ae Piŋkop dakon miŋat aminyo unun miŋat kinda yombem anakwa Kristo unun miŋat unun dakon eni yombem (5.22 32). On papia da Piŋkop da miŋat amin kabinikon yo tagisi aŋ yom do nandisak unun do yosok.

*Kristo do anek Piņkop da nin paņkaluk agit
(Kilapmi 1-3)*

¹ Nak Pol, Yesu Kristo dakon yabekbini. Iyi da galak togon Piņkop da yabekbi pi namgut. Papia on telagi paņmuwukbi kokup pap Epesas egek Yesu Kristo yol kimokgoņ amin ji do mandisat. ² Piņkop Datnin gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat uņun da nandaņ yawok damaņek butji paņyawot aban yawori tosak.

*Kristo do anek Piņkop da Kwen Kokup dakon yo tagisi
nimisak*

³ Amin Tagi Yesu Kristo dakon Piņkopni ae Datni aņkisinej. Nin Kristo dakon amin kabi agimaņ uņun do anek nin gisamigek wupnin paņpulugok do Kwen Kokup dakon yo tagisi morap nimgut. ⁴ Nin telagi egipneņdo, kalipsigwan miktım Piņkop da dima wasarban noman tajaņkwan Yesu gat gadat gadat aneņ do kilisi manjigıt. Telagisi egek Piņkop da dabilon miņat aminyo gulusuņni mini da egipneņ do agit. ⁵ Kalipsigwan nin do but dasi galak taņ nimaņek Yesu Kristo do anek iyi dakon monji egipneņ do manjiņ nıpgut. Uņun iyi dakon galaktok yolek yaņ agit. ⁶ Monji uņun but dasi galak taņ imisak uņun da manon, Piņkop da nin do nandaņ yawot madepsi yumsi agit. Do nandaņ yawotni madepsi uņun do nandaņek Piņkop dakon man aņkisıj kimotneņ.

⁷ Nandaņ yawotni uņun wagil tugok tugogisi. Kristo nin ae yumaņ nip do kılı kimakgıt, ae yawini baņ Piņkop da yokwinin kisisi wiririk nimgut. ⁸ Piņkop da nandaņ yawotni ninon madepsi tagalgıt. Ae nandak nandak tagisi mibılı mibılı morapmi gat, ae nandaņ kokwin kilegisi gat nimgut. ⁹ Kalip Piņkop da Kristo da pi asak uņun do

---

1:1: Ya 18.19-21; 19.1

1:3: Ep 2.6

1:4: Jn 15.16

1:5: Jn 1.12

1:7: Ep 2.7; Kol 1.14

1:9: Ro 16.25

anjek yo unun yan aben yan kili nandagit. Mani nandak nandakni unun pasili tagit, abisok ninon kili panalon agit. ¹⁰ Yo unun akdisak unun yan: iyi bisap yipguron yo morap Kwen Kokup toj ae miktimon toj unun yo morap kisi Kristo do panmuwutdisak. Anjakwan Kristo da yo morap kisi dakon busurji yitdisak.

¹¹ Pinjkop da iyi dakon galaktok ae nandak nandak yolek yo morap anjakwan noman toj. Ae iyi da galak togon kalipsigwan Juda amin nin Kristokon gadanjek Pinjkop dakon minjat amin kabisi anej do kili manjigit. ¹² Juda amin nin da mibiltok butnin Kristokon yipmanjek yolgimanj. Ae nin da bisapmi bisapmi Pinjkop dakon tilim madepni do nandanjek mani anjisinej do nin manjigit.

¹³ Ae Amin Djwakjwari Kabi jiyo kisi gen bami kili abidawit. Unun Pinjkop dakon Gen Bin Tagisi ji yokwikon ban timikgit unun. Ji Kristo kili nandanj gadanj imgwit, anjaka Pinjkop da yan teban tok kalip agit unun yolek ji do Telagi Wup damgut. Unun da iyi dakon minjat amin bamisi awit dakon tilak asak. ¹⁴ Nin Telagi Wup kili abidagimanj, do nandamanj, Pinjkop da minjat amin kabini do yo tagisi morap diwari yom do yan teban tok agit unun gat kisi yomdisak. Nin Pinjkop da timikban iyi gat kisi egipnejan bisapmon yo unun timitdamanj. Anjek nin Pinjkop dakon tilim madepni do nandanjek mani anjisikdamanj.

Pol da Epesas amin Pinjkop da nandak nandak yomjak do bisit agit

¹⁵ Ji Amin Tagi Yesu nandanj gadanj imanjek Pinjkop dakon minjat aminyo morap but dasi galak tan yomanj dakon geni nandagim. ¹⁶ Do bisit asat bisapmon, yipmanj deri mini ji do nandanjek Pinjkop ya yan iyisat. ¹⁷ Anjek Amin Taginin Yesu Kristo dakon Pinjkop da ji panpulugosak do

bisit asat. Uñun Datnin tilimni madepsi. Uñun da nandak nandak kilegi daminej partagap aban pakyañsi nandañ imni. ¹⁸ Nak but dabiljikon tenjenje yipjak do bisit asat. Aban yo uñun ji da abidoni do yañ damgut uñun tagisi nandaba pisosak. Yo uñun ji da jomjom anjekwañ uñun. Yañ aban Pinjkop da yo wagil tilimi tonji uñun iyi dakon minjat aminyo nin do manjiggit uñun nandano pisosak. ¹⁹ Ae yañ nandakdañ. Pinjkop dakon tapmim uñun bisapmi bisapmi minjat aminyo nandañ gadañ imamañ uñun pañpulugosak dakon tapmim uñun wagil madepsi. Nin da tapmimni aripmi dima kokwinitneñ. Pinjkop dakon tapmim madepni ninon pi asak, ²⁰ uñun dagin kalip Kristokon pi agit. Kristo kimakban Pinjkop dakon tapmim madepnikon da Pinjkop da aban pidañban awigi Kwen Kokup iyi da amin tet do yipban yikgit. ²¹ Yigek yo morap kwen tonj uñun dakon wukwisi egisak. Wup tapmimi tonj mibili mibili, ae kila amin morap, ae yo morap tapmimi tonj dakon wukwisi egisak. Kila amin morap abisok ekwañ ae don egipdañ kisi dakon wukwisi egisak. ²² Pinjkop da yo morap Kristo da kandap mibilgwan yopmanek yipban yo morap dakon busuñi yikgit. Yañ agit do pañmuwukbi dakon busuñi yikdak. ²³ Pañmuwukbi uñun Kristo dakon giptimni. Kristo uñun yo morap kisikon egek tugañ yomisak. Ae pañmuwukbini kisikon wagilsi tugañ yomisak.

2

Kristo da pi agit do anjek nin egip egip abidagiman

¹ Kalip ji gulusuñ mibili mibili gat ae yokwi mibili mibili gat aba uñun da dikba wupji kimak mudawit. ² Uñun

---

1:19: Kol 1.11   **1:20:** Kap 110.1; 2Ko 13.4; Kol 2.12   **1:21:** Kol 1.16; 2.10   **1:22:** Kap 8.6   **1:23:** Ro 12.5; Ep 4.10,15; Kol 1.18   **2:1:** Kol 1.21; 2.13   **2:2:** Kol 3.7; Tit 3.3

bisapmon ji on miŕtim dakon anpak yokwikon agipgwit. Ji kundukon wup yokwi ekwan dakon kila amini dakon anpakni yolgwit. Uŕun kila amin Piŕkop dakon gen pabiŕ yopmanŕan amin da but kagagwan egek pi asak. ³ Kalip nin morap kisi uŕun amin kabi gat egipgumanŕ. Nin but kalipnin dakon galaktok yokwi ae nandak nandak yokwi yolgumanŕ. Yanŕi egipgumanŕ bisapmon Piŕkop da tomni yokwisi miŕat amin morap anpak uŕudenŕ an da abidoni do anŕnoman agit uŕun abidogi.

⁴⁻⁵ Asi, yokwinin da nindapba kimak mudagimanŕ. Nin amin wagil kimakbi da tilak egipgumanŕ, mani Piŕkop dakon bupmini uŕun tugok tugogisi, ae nin do but dasi galak taŕ nimgut. Aban Kristo gat kisi egip egip abidagimanŕ. Asi, Piŕkop dakon nandanŕ yawotni do anek ji yokwikon baŕ timikgit. ⁶ Piŕkop da nin Yesu Kristo gat kisi kimoron baŕ paban pidagimanŕ. Yanŕ anek nin Kristo gat kisi Kwen Kokupmon kila amin madep yityit tamokon kili nipban yikgimanŕ. ⁷ Yesu Kristo da pi agit do anek ninon yo tagisi uŕun agit. Nido, miŕat aminyo don egi ananŕ kikdanŕ uŕun da nandanŕ yawot madepni uŕun yolik do nandagit. ⁸ Ji Yesu Kristo nandanŕ gadanŕ ingwit, anakwa Piŕkop dakon nandanŕ yawotni dogin anek Piŕkop da ji yokwikon baŕ timikgit. Uŕun ji da disi dima awit. Piŕkop isalsi but galak do ji do agit. ⁹ Uŕun pi kinda awit dakon yumanŕ nogi dima. Do amin kinda da iyi dakon man aripmi dima awigisak. ¹⁰ Yesu Kristo do anek Piŕkop da aban nin miŕat aminyo kalugi agimanŕ. Nin da yo tagisi aneŕ dakon kosit Piŕkop da kili anŕnoman agit uŕun nanŕ agipnerŕ do yanŕ agit.

Kristo da kabi bamori uwal uwalon egipgumanŕ uŕun panmuwukban kabi kalonŕi agimanŕ

2:3: Kol 3.6   **2:4-5:** Ro 6.11-13   **2:6:** Kol 2.12   **2:9:** 1Ko 1.29-31;
2Ti 1.9   **2:10:** Tit 2.14

¹¹ Ji disi nandan, Juda amin wili dakon giptim mandeek ji do “Giptimni dima mandan amin” yan yon. Unun amin dagan giptimnikon wasok an unun do yosok. Pakyansi nandani, kalip ji Amin Nwakhwari Kabikon da altawit. ¹² Unun bisapmon ji Kristo gat dima gadanbi. Ji Israel amin kabi da wanga egipgwit. Pin kop da yan teban tok anek sanbek sanbek Israel amin gat anakwan ji unun amin kabi da wanga egipgwit. On miktimon egek yo tagi kinda tosok do don noman tokdisak yan nandanek jomjom dima awit. Ji Pin kop dima nandan imgwit. ¹³ Kalip ji dubagisikon egipgwit, mani abisok Kristo dakon yawi do anek ji Yesu Kristo gat gadawit da Pin kop da kapmatsisok ekwan. ¹⁴ Kristo da iyi aban nin but yawot egek kalonj ekwaman. Kalip Juda amin ae Amin Nwakhwari Kabi uwal uwal anek egipgwit. Unun uwal uwal anpakni da Juda amin ae Amin Nwakhwari Kabi da binapmon dam da yan tagit. Mani Kristo giptimni paregek dam unun wagil tuwilek uwal uwal anpak unun anmilip agit. ¹⁵ Unun da Juda amin dakon gen teban gat ae gen tebani monij monij diwari morap gat kisi wiririk mudagit. Unun da amin kabi bamori panmuwukban amin kalonj kinda kalugi asak unun do anek yan agit. Yan aban but kalonj agiman. ¹⁶ Kabi bamot unun giptim kalonjikon panmuwugek Pin kopmon panop do anek tilak kindapmon kimakgit. Ae tilak kindapmon uwal uwal unun kalip tagit unun anakban kimakgit. ¹⁷ Unun abinek but yawot dakon gen yan tenjenagit. Gen unun Amin Nwakhwari Kabi ji Pin kop da dubagikon egipgwit gat ae Juda amin nin kapmatjok egipguman amin gat kisi do yan tenjenagit. ¹⁸ Nin but kalonj ekwaman, nido Kristo obakon da nin kabi

---

2:12: Ro 9.4; Kol 1.21   2:13: Kol 1.20   2:14: 1Ko 12.13   2:15: Kol 2.14   2:16: Sek 9.10; Kol 1.20,22   2:17: Ais 57.19

bamori kisi Wup kaloŕi da Daron tagi kineŕ dakon kosit yipman nimisak.

Paŕmuwukbi morap nin Piŕkop dakon yutni

¹⁹ Telagi Wup da kosit yaŕ yipman nimisak, do ji abisok binap amin miŕtimni mini da tilak dima ekwaŕ. Ji Piŕkop dakon miŕat aminyo gat kabi kaloŕi ekwaŕ. Ji Piŕkop dakon miŕat amin kabi ekwaŕ. ²⁰ Ji yut kinda yombem, Piŕkop da witjigit. Uŕun da yabekbi nin gat ae kombi amin gat baŕ yut uŕun dakon gwak yaŕ magit. Ae yut kodigikon gwak teban tip kindanaŕ tidawit uŕun Yesu Kristo. ²¹ Yut uŕun dakon kidari Kristokon gadawit do aŕek kisi morap tagisi gadaŕek toŕ. Piŕkop da yut uŕun sigin witjinakwan yut uŕun Amin Tagi dakon telagi yut asak. ²² Jiyo kisi Kristokon gadaŕba Piŕkop da miŕat amini gat paŕmuwukban Piŕkop dakon yutni awit. Piŕkop Telagi Wupmon da uŕun yutnon egisak.

3

Pol Amin ņwakaŕwari Kabikon Gen Bin Tagisi yaŕ teŕteŕjosak dakon pi taŕ imisak

¹ Nak Pol dam tebanon yikdat, nido Amin ņwakaŕwari Kabi ji paŕpulgok do aŕek Yesu Kristo dakon pi asat. ² Nak gen on kili nandawit yaŕ nandisat, uŕun yaŕ: Piŕkop da ji do aŕek nak do nandaŕ yawok namineŕk pi uŕun abeŕ do nak manjigit. ³ Piŕkop da yo agit dakon geni kalip pasili tagit, mani nagon paŕalon agit. Uŕun dakon geni disok kili mandat. ⁴ Ae gen on manjini bisapmon Kristo da pi uŕun agit dakon gen pasili Piŕkop da noligit uŕun dakon mibili nandani. ⁵ Kalip bisap morapmi, Piŕkop da gen pasili on nomansi dima yaŕ teŕteŕjagit. Mani abisok

Wupmon da Piſkop da telagi yabekbini gat ae kombi amini garon yoyiſ tenjenosok. ⁶ Gen paſili unun yaſ: Gen Bin Tagisikon da nin giptim kaloni aſek Amin Ũwakſwari Kabi gat Israel amin kabi gat kiſi da Piſkop da yo nim do yaſit unun timitdamaſ. Ae Piſkop da Yesu Kriſto do aſek yaſ teban tok agit dakon bami kiſin da timitdamaſ. ⁷ Piſkop da nak aſtagap aban Gen Bin Tagiſi dakon oman amin dagagim. Nandaſ yawok namiſek aſteban aban pi unun abeſ dakon tapmimni namgut. ⁸ Nak Piſkop dakon miſat amin morapyo dakon piſbinisi egiſat, mani nandaſ yawok namiſek pi unun namgut. Pi unun Amin Ũwakſwari Kabikon Gen Bin Tagiſi yaſ tenjenokeſ. Gen Bin Tagiſi unun Kriſto da nin do yo tagiſi morap agit da aſak, amin nin da ariſmi dimaſi kokwinigeſ manjineſ unun do yoſok. ⁹ Piſkop da yo morap waſagit, mibiltok yo morap ak do nandagit dakon nandak nandakni ſi aſkiſibiſit. Yaſ aban kalip biſap morapmi nandak nandak unun paſili tagit. Mani, abiſok nandak nandakni unun nomaniſi yaſ tenjenokeſ do pi namgut. ¹⁰ Kalip ſi aſkiſibiſit, mani abiſok paſmuwukbini aban noman taſakwan nandaſ kokwin tagiſi gat nandak nandakni gat aban tenjenosok. Aban aſelo tapmimi toſ gat ae Kwen Kokup dakon wup gat da Piſkop dakon nandak nandak nandaba piſoſok. ¹¹ Kalip Piſkop da iyi yo unun ak do nandagit, abiſok Yesu Kriſto Amin Taginin da pi aſiron unudon kili agit. ¹² Nin Kriſto nandaſ gadaſ imiſek iyikon gadaſek dima paſolneſ. Kriſto unun Piſkopmon kiſ altoneſ dakon koſitnin, yaſi nandaneſ. ¹³ Yaſdo, nak abiſok yaſ dayiſat, nak ji paſpulugok do aſek tepmi paſat unun do butjik dima pani. Yo unun noman tak unun do kiſik kiſik ani. Nido, unun da ji paſpulugaſban Piſkop

---

3:6: Ep 2.13,16-19   3:7: Kol 1.25   3:8: 1Ko 15.9-10   3:12: Jn 14.6;
Ro 5.2

gat tagisi egipdan.

Pol da Epesas amin tebaisi atni do bisit agit

¹⁴ Nak Dat da yo agit ujun do nandajek njwakben an imisat. ¹⁵ Ujun da minat amin kabi morap Kwen Kokup ae miktimon ekwan ujun wasagit. ¹⁶ Nak njwakben ajek bisit yan asat, Dat da yoni wagil tagisisi ban ji parjeban ajek Telagi Wupmon da tapmim daminjakwan tebaisi atni. ¹⁷ Anakwan nandan gadatji do ajek Kristo butjikon egipjak. Anakwan amin do but dasi galak tan yomyom anpagon gelji tebai yipba pigakwan atni. ¹⁸⁻¹⁹ Ajek ji Pinjkop dakon minat amin morap gat kisi tapmim parjek Kristo da amin do but dasi galak tan yomisak ujun do pakyanji nandaba pisosak. Ujun madep daman. Halogini ujun madepsi, ae dubagisisi kisak, ae kwensi wigisak, ae mibilisigwan pigisak. Asi, Kristo da amin do but dasi galak tan yomisak, ujun da nandak nandak morap kisi yapmandak, mani ji da tagi nandaba pisosak. Yo tagisi morap Pinjkop iyikon tujan tonj, ujun jiyo kisikon tujan toni.

²⁰ Pinjkop iyi dakon tapmim nin da buron pi asak, ae ujun tapmim da nin dakon nandak nandak yapman mudosok. Yo morap Pinjkop da asak do bisit iyamanj, ujun tapmimni da arip dimasi. ²¹ Do dagok dagogi mini panmuwukbi minat aminyo Yesu Kristo da manon Pinjkop dakon man ankisinj kimotni. Don babikon da babikon yan gin tan anan kisak teban. Ujun asi.

Nin Kristo dakon giptimni ekwamanj do Pinjkop dakon anpak ananj

(Kilapmi 4-6)

4

Nin Kristo dakon giptimni ekwaman

¹ Nak Pol dam tebanon egisat, nido Amin Tagi dakon pi asat. Piŋkop yol kimotni do yaŋ damgut, do butji pabo pisanjakwan aŋpak iyi nandisak uŋun aŋ kimotnidosi dayisat. ² Ji paŋmuwukbi diwari dakon piŋbini egek aŋpak yaworisi aŋ yomni. Yokwi aŋdamni bisapmon butji yawori tajakwa but dasi galak taŋ yomiŋek butjap tepmi dima nandaŋ yomni. ³ Telagi Wup da but kalonj egipneŋ dakon aŋpak nimiŋakwan but yawot da nap da yaŋ waban kabi kalonjisi ekwaman. Ji uŋun aŋpak abidok do tapmimji kisi uŋun do paretni. ⁴ Nin kisi Wup kalonji gin abidagiman, ae nin giptim kalonji. Piŋkop da ji yo kalonji kinda dogin jomjom ani do yaŋ damgut. ⁵ Amin Tagi uŋun kalonji gin, ae nandaŋ gadat uŋun kalonji, ae telagi pakbi sogok uŋun kalonji gin. ⁶ Piŋkop kalonji gin uŋun nin morap kisi dakon Datnin. Uŋun miŋat amin morap dakon wukwini, ae miŋat amin morap da binapmon pi asak, ae miŋat amin morap da butgwan egisak.

⁷ Mani Kristo da but galak do yo madepsi nimgut uŋudeŋ gin Piŋkop da nin morap kalonj kalonj do nandaŋ yawotni nimiŋ nimiŋ agit. ⁸ Mibili yaŋ do Piŋkop dakon gen da yaŋ yosok:

“Uŋun kwensi wigek amin morapmi iyi teban tajeŋ timikgit uŋun timikban kisi wigiwit.

Wigek amin do but galak do yo yomgut.”

⁹ “Uŋun kwensi wigigit” yaŋ gen tim tosok, uŋun da yaŋ nolisak, Kristo uŋun kwen gin dima wigigit. Uŋun mibiltok miktim dakon diwari mibilisigwan kisi pigigit. ¹⁰ Uŋun amin mibiltok mibilikon pigigit, uŋun kwen yo

4:1: Kol 1.10

4:2: Kol 3.12-13

4:3: Kol 3.14-15

4:6: 1Ko 12.6

4:7: Ro 12.3,6

4:8: Kap 68.18

4:9: Jn 3.13

kisi wigigit. Uñun yo morap kila ani ak do añek Kwen Kokup morap da kwensi wigigit. ¹¹ Uñun da but galak do yo yañ bañ yomgut: Amin diwari yabekbi pi ani do yomgut, ae amin diwari kombi amin pi yomgut, ae amin diwari aminon Gen Bin Tagisi yañ tenjerok ani do pi yomgut, ae amin diwari pasto pi yomgut, ae diwari yoyinjet pi yomgut. ¹² Yoban uñun da pañmuwukbi pañtagap aba Piñkop dakon pi anjakra Kristo dakon giptim teban taneñ tagisi tosak. ¹³ Pi uñun sigin tañ anjan kinakwan wigi nin morap kisi but kalonji egek nandan gadat bamisi anek Piñkop dakon Monji pakyanji nandan imneñ. Yañ anapano pañmuwukbi egip egipnin teban tajakwan Kristo iyi dakon anpak tagisi, uñun dakon tilak abidoneñ.

¹⁴ Anek nin amin moniñ da aripmon sanbenek dima egipneñ. Anek amin pañgalak an amin, ae amin pañkewal, ae top dakon mibili pakyan nandan amin uñun dakon geni da ji dakon nandak nandak pañki pañabin pañabin dima ani. ¹⁵ Nin gen uñuden do mirak dima yopneñ. Anek amin do but dasi galak tañ yomyom anpak anek gen bami gin yoneñ. Yañ anek nin minat aminyo tebaisi agek Kristokon tagok tagok aneñ. Kristo uñun pañmuwukbi dakon busunji. ¹⁶ Uñun da busunjin yigakwan giptim dakon sanbek morapni uñudon sanbenakwa giptim tebaisi tosak. Anakwan giptim diwat morap kalon pini anakra amin do but dasi galak tañ yomyom anpak anakra giptim tebaisi tagosok.

Pañmuwukbi anpak kalugi bañ ani

¹⁷ Do nak gen kinda dayik do nandisat. Amin Tagi da manon da gen tebaisi yañ yosot: Ji Amin Nwaknwarri Kabi

da anpak yokwi an unuden sanbenek dima ani. Nandak nandakni wagilsi upbal tan, ¹⁸ ae nandak nandakni unun pilin tuk yombem. Butni unun sopbi, do nandak nandakni unun wagil minisi, ae Pin kop dakon egip egip da wanga ekwan. ¹⁹ Anpak an unun do mayagi dima nandan. Yokwi ak do mibilisigwan pikek an, ae anpak inani mibili mibili ak do buri pidon.

²⁰⁻²¹ Ji Yesu Kristo dakon gen kili nandawit yan nandisat. Ae gen bami Yesukon tosok yan kili dayin dekgwit. Nak nandisat, ji Amin Dwaknjwari Kabi dakon anpak unun dima ani do dayin dekgwit. ²² Jiyo kisi kalip but kalipmi dakon anpak ban awit. But kindap toptopmi da but kalipmi jonikban wagil yokwisi asak. Do ji anpak kalipmi unun wiririk mudanek but nandak nandakji kulabik aba kalugisak. ²³ Nandak nandakji unun si kalugisak. ²⁴ Ji minat aminyo kalugi dagoni. Unun Pin kop da iyi aban minat aminyo kalugi daganek Pin kop iyi yombem an. Pin kop unun kilegisi ae telagisi.

²⁵ Do top anpak unun yipni. Ji morap kisi panmuwukbi diwari do gen bami gin yoyini. Nido, nin morap kisi giptim kalonji dakon diwatni.

²⁶ “Ji butjap nandan kan, kan kimotni. Yokwi di abam.”

Ji butjap sigin nandan egakwa gildat dima pigisak.

²⁷ Sunduk do yoma dima wital imni. ²⁸ Kabo noknok kabo sanbenek dima noni. Kisitji da pi bamisi an kimagek yo morapmi timigek wadak wadak amin panpulugoni. ²⁹ Gen yokwi mibili mibili dima yoni. Amin alegi tagi parteban ani dakon gen banjin yoni. Gen unuden nandan amin unun dakon butni parteban asak. ³⁰ Ji anpak

---

4:22: Ro 8.13; Kol 3.9   **4:23:** Ro 12.2   **4:24:** WW 1.26; Kol 3.10   **4:25:** Sek 8.16; Kol 3.8-9   **4:26:** Kap 4.4; Jem 1.19-20   **4:29:** Kol 4.6   **4:30:** Ais 63.10; Ep 1.13-14; 1Tes 5.19

yokwi anjek Piŋkop dakon Telagi Wupni bupmi dima imni. Piŋkop da Telagi Wup damgut unun iyi dakon miŋat aminyosi ekwan dakon tilak. Ae bisap madepmon yokwikon ban timigek pulugan depjak yan unun da nolisak. ³¹ Butjikon da nandaba yokwi tok, ae butjapmon da gen pap yogok, ae butjap, ae but sigok, ae yanba yokwi tok, ae anpak yokwi mibili mibili unun wagilsy yopman mudoni. ³² Panmuwukbi diwari do anpak tagisi an yominek but dasi galak tan yomni. Piŋkop da Kristo da manon diwarisi yopman damisak, yan gin ji diwarini yopman yomni.

5

Ji tenjenikon egipni

¹ Piŋkop da ji but dasi galak tan damisak. Anakwan monji gwayonisi ekwan, do anpak iyi asak unun ban ani. ² Kristo da but dasi galak tan nimek nin panpulugok do anjek iyi dakon egip egipni parekgit, yan gin jiyo kisi amin do but dasi galak tan yomyom anpak ban yolek ani. Egip egipni unun paret kibani tagisi nan yan Piŋkop do parekgit.

³ Ji yumabi anpak gat, ae anpak inani morap dimasi ani, ae amin dakon yo do pindak galaktok dimasi ani. Piŋkop dakon miŋat aminyo nin, unuden anpak dakon gen dimasi yonej. ⁴ Gen inani dima yoni, ae nandan kokwini tagi dima amin da gen yon unuder dima yoni, ae jigilagon da gen yokwi dima yoni. Anpak unuden nin da dimasi agagi. Piŋkop ya yan iyinej unun da tagisi asak. ⁵ Yan si nandani, yumabi anpak an amin gat, ae anpak inani an amin gat, ae

---

4:31: Kol 3.8   4:32: Mt 6.14; 18.22-35; Kol 3.12-13   5:1: Mt 5.48
5:2: TP 29.18; Ibr 10.10   5:5: 1Ko 6.9-10; Kol 3.5

pindak galaktok anpak anj amin, unjuden amin kabi Kristo gat Pinjop gat da kila amal da kagagwan aripmi dima pigini. Pindak galaktok anpak unjun da kokup kidat gawak yomamanj yanj asak.

⁶ Amin da anpak yokwi unjun ani do nandanjek top gen unjun dayikdanj. Mani geni dima nandani. Anpak unjuden dogin Pinjop da amin geni dima guramikganj unjun do butjap madepsi nandanj yomisak. ⁷ Do unjuden amin gat not dima anjek egipni. ⁸ Nido kalip ji pilin tukgwan egipgwit, mani abisok Amin Tagi da tetjentikon depgut, do ji tetjentji dakon minjat aminyo da yanj agipni. ⁹ Tetjentji da anpak tagisi mibili mibili morap gat, anpak kilegi gat, ae gen bami gat pajalon asak. ¹⁰ Amin Tagi da anpak si galak tosok unjun wisinj pindat do pi ani. ¹¹ Ji pilin tuk dakon anpak anj amin gat gadat gadat dima ani. Anpak unjuden da bami tagi dima toj. Ji da minjat aminyo anpak unjun yokwi yanj yolinja pindatni. ¹² Anpak yokwi pasilikon da anj unjun mayagisi, unjun do dima yogogi. ¹³ Mani tetjentji da anpak morap dakon mibili pajalon aban nomansi tetjentjanj toj. ¹⁴ Ae tetjentji da yo kinda anjalon asak bisapmon, unjun yo kisi amin da tagi pindari asak. Yanj do anjek gen on tosok:

“Dipmin pokdol amin gak pidoki.

Kimoron da pidañaki Kristo da tetjentjanj gamjak.”

¹⁵ Ji pilik bamokji dakon kila tebaisi anj kimotni. Amin nandanj kokwini mini da aripmon dima agipni, amin nandanj kokwini tagisi da aripmon agipni. ¹⁶ Abisok ji Pinjop dakon pi ani dakon bisap. Mani abisok bisap ekwamanj unjun bisap yokwi, do kanj kimotni. Bisap unjun isal dogin di mudanban. ¹⁷ Nandanj kokwini tagi dima amin da

---

5:6: Ro 1.18; Kol 2.4,8   **5:8:** Jn 12.36; Ep 2.13; Kol 1.13; 1Pi 2.9   **5:13:** Jn 3.20-21   **5:14:** Ais 26.19; Ro 13.11   **5:15:** Kol 4.5

aripmon dima agipni. Amin Tagi dakon galaktok unun pakyanji nandani. ¹⁸ Wain morapmi nanek but upbal dima ani. Anpak unuden da ji panupbal an. Pin kop dakon Wupni yipba jikon tugosak. ¹⁹ Ae Pin kop dakon minjat aminyo diwari gat gen yoni bisapmon, kap papiakon kap ton gat, ae Pin kop gawak imim dakon kap diwari gat, ae Telagi Wup da kap butjikon panalon asak, genji unun gat kisi timigek yoni. Anek Amin Tagi do gen kagasi ae butjiyo kisi da kap yan imni. ²⁰ Ae Amin Taginin Yesu Kristo da manon da bisapmi bisapmi yo morap do Pin kop Dat ya yan iyin kimotni.

Pol da minjat eyo kili abi do yagit

²¹ Ji Kristo do nandaba wukwan iminek notji gawak yomij yomij anek egipni. ²² Minjat, ji Amin Tagi do gawat gawat anek nandaba wukwan iman, yan gin esi do yan ginsi anek egipni. ²³ Nido, Kristo da panmuwukbi dakon busunji yikdak, unun da tilak wili unun minjatni dakon busunji egisak. Panmuwukbi unun Kristo dakon giptimi, ae Kristo da yokwikon ban timikgit. ²⁴ Panmuwukbi unun Kristo do gawat gawat anek nandaba wukwan iminek ekwan, yan gin minjat ji yo morapmon esi do yan ginsi anjomni.

²⁵ Kristo da panmuwukbi do but dasi galak tan yominek panpulugok do iyi dakon egip egipni parekgit, yan gin wili ji minjatji but dasi galak tan yomij kimotni. ²⁶ Pakbi gat ae geni gat ban Kristo da panmuwukbini suganban telagisi awit. ²⁷ Panmuwukbi suganban iyi da dabilon wagil tagisisi asak do anek yan agit. Aban jimjimi mini ae garak bo ae yo unuden minisi anek telagi ae gulusunji

---

5:18: Lk 21.34   5:19: Kol 3.16   5:20: Kol 3.17   5:21: 1Pi 5.5
 5:22: Kol 3.18; 1Pi 3.1   5:23: 1Ko 11.3; Ep 1.22   5:25: Kol 3.19; 1Pi
 3.7   5:26: Tit 3.5   5:27: 2Ko 11.2; Kol 1.22

mini egipni yaſ do agit. ²⁸ Wili ji diſi dakon giptim do galak toſ, yaſ gin miſatji but daſi galak taſ yomni. Amin kind a miſatni do but daſi galak taſ imiſak, uſun amin da iyi do yaſ gin nandiſak. ²⁹ Nin nandamaſ, amin kind a iyi dakon giptim tim do uwal diſi aſ imgut. Giptimni jaſ imiſek kilani taſiſi aſak. Kriſto da paſmuwukbi do yaſ gin aſak, ³⁰ nido nin Kriſto dakon giptim dakon kandap ae kiſit dabilyoni. ³¹ Piſkop dakon papia da yaſ yosok:

“Yaſ do aſek amin kind a meſi datyoni yopmaſ degek miſatni gat gadaſbal bamori da giptim kalonji gin aſak.”

³² Gen paſili on dakon mibili uſun madeſpi, mani nak uſun yaſ yosot, gen on Kriſto gat paſmuwukbini gat do yosok. ³³ Mani wili kalon kalon ji da diſi do but daſi galak toſ, yaſ gin miſatji do yaſ gin nandani. Ae miſat ji eſi do nandaba wukwan yomni.

6

Pol da miſat monjiyo gat ae meſi datyo gat do yaſiſi

¹ Miſat monjiyo, ji meſi datyosi dakon gen guramik kimotni. Nido ji Amin Taſikon kili gadawit, ae aſpak uſun ji da ani do nandiſak. ² Piſkop gen paſiakon gen yaſ toſok, “Gak meſi datgo dakon piſbinisi egi kimagek geni guramikgi.” Gen teban yaſ teban tokni toſ kabikon da on da mibiltok aſak. ³ Yaſ teban tok gen yaſ toſok: “Gak yaſ abi kaſ, pi morap akdiſal uſun abi bami taſiſi tokdaſ.

Ae on miktimon biſap dubak egipdiſal.”

⁴ Dat, ji miſat monjiyosi dakon buri diſi ſugoni. Miſat monjiyosi paſmilip aſek Amin Taſi dakon gen yoyiſdetni.

Pol da oman monji gat mibiltok amin gat do yağit

⁵ Oman monji, ji mibiltok aminji do pasalek piñbini egek geni guramitni. Kristo dakon gen but dasi nandañek guramikgañ, uñun da tilak geni guramitni. ⁶ Uñun da amin tagisi yañ dandani yañ do kapmatjok egipni bisapmon pi tagisi di abam. Dima. Nin Kristo iyi dakon oman monji gin ekwamañ yañ nandañek butjikon da Piñkop dakon galaktok yol do but galaksi nandani. ⁷ Ji but dasi nandañek pi ani. Ji amin dakon pi ani bisapmon nin Amin Tagi dakon pi bañ amañ yañon da nandañek ani. ⁸ Nandani, oman monji bo oman monji dima mani amin kindi pi tagisi asak kañ, Amin Tagi da yumañ nogi tagisi imdisak.

⁹ Ae mibiltok amin jiyu kisi oman monjisi do anpak tagisi añ yomni. Pasol pasol yomyom anpak uñun yipni. Amin Tagi Kwen Kokup egisak uñun ji ae uñunyo kisi dakon Amin Tagi. Uñun da miñat amin morapyo kisi dakon anpak tilak kalonjikon gin kokwinikdak.

Pañmuwukbi uñun emat amin yombem

¹⁰ Nak geno wasip ak do yañ yosot. Ji Amin Tagikon gadawit, do tapmim madep morapni do nandañek tebaisi atni. ¹¹ Piñkop da emat dakon yo kabi nimisak uñun pani. Pañek tebaisi agek Sunduk dakon pañkewal mibili mibili uñun tagi pabiñ yopni.

¹² Pakyañsi nandani, nin amin gat emat dima wamañga-mañ. Nin wup yokwisi tapmimi toñ gat, ae koñ miktim kila añ gat, ae yo tapmimi toñ mibili mibili on pilin tuk tosok bisapmon miktim kila añ, ae koñ kwen ekwañ gat emat amañ. ¹³ Do ji Piñkop da emat dakon yo damisak uñun kisi morap timigek bisap yokwikon emaron tebai tagi atni. Ae emat dagosak bisapmon ji tebai sigin atni.

6:5: Kol 3.22-23; Tit 2.9-10; 1Pi 2.18   **6:8:** 2Ko 5.10; Kol 3.24-25   **6:9:** Ro 2.11; Kol 4.1   **6:11:** Ro 13.12; 2Ko 10.4   **6:12:** 1Pi 5.8-9

¹⁴ Ji tebai atni. Anek gen bami naſ boban napmi do wamni. Anek anpak kilegi ban piſit kutnok yaſ pani. ¹⁵ Ae Piſkop da but yawot nimisak unun dakon Gen Bin Tagiſi yaſ tenſtenoni. Ununan kandap gwil yaſ pani. ¹⁶ Ji emat dakon yo morap unun timigek, nandan gadatyo kiſi abidanba unun da paſikji aſak. Anek Yokwi Ami unun dakon dikdik morapni mileſ aſipmi toſ ji yamaſ damiſak unun tagi paſiſ yopni. ¹⁷ Piſkop da yokwikon ban kili timikgit yaſ nandani. Unun nandak nandak da buſun kutnokji aſak. Yaſ anek Telagi Wup dakon emat agak ſiba abidoni, unun Piſkop dakon gen. ¹⁸ Telagi Wup da tapmimon biſapmi biſapmi biſit an kimotni. Biſit mibili mibili ak do pi tebaiſi anek Piſkop da ji paſpulugoaſak do biſit iyini. Kila tebai anek unun anpak dima yipman detni. Biſapmi biſapmi Piſkop dakon miſat amin morapyoni do biſit ani.

¹⁹ Ae Piſkop biſit iyinba nakyo kiſi anpulugoaſak. Anakwan geni nak da gen kagakon yipmanakwan paſol paſol abiſ yipmanek Gen Bin Tagiſi dakon gen paſili yaſ tenſtenoken. ²⁰ Piſkop da iyi Gen Bin Tagiſi on yaſ tenſtenoken do yabekban kigim. Ae unun dogin anek nak dam tebanon yigek nap tebanban nak anteban awit. Nak Gen Bin Tagiſi yoken dakon pi toſok, do Piſkop biſit iyinba nak anteban aban paſol paſol abiſ yipmanek miſat aminyokon madepſi yaſ tenſtenoken. Piſkop da yaſi abeſ do nandiſak.

Piſkop da paſpulugoaſak do Pol da biſit agit

²¹ Tikikuſ da pi niaſ agim ae niaſ egiaſ dakon but piſo gen dayiſak. Tikikuſ unun notniniſi, ae Amin Tagiſi

---

6:14: Ais 11.5; 59.17; 1Tes 5.8   **6:15:** Ro 10.15   **6:17:** lbr 4.12   **6:18:** Lk 18.1; Kol 4.2; 1Tes 5.17   **6:19:** Kol 4.3-4; 2Tes 3.1   **6:20:** 2Ko 5.20; Plm 9   **6:21:** Ya 20.4; Kol 4.7-8; 2Ti 4.12

dakon oman amini tagisi kinda. ²² Ujun yabekgo jikon obijakwan nin nian ekwamanj unun dakon geni dayisak, ae butji panjeban asak, mibili yan do yabekdat.

²³ Piŋkop Dat gat ae Amin Tagi Yesu Kristo gat da panmuwukbi morap ji dakon butji panjawot aban yawori tosak. Anek unun da panjagap aban nandan gadat tebai anek amin do but dasi galak tan yomni. ²⁴ Piŋkop da minjat amin morapyo Amin Tagi Yesu Kristo but dasi galak tan iminj kimagek dima yipmanj dekanj unun do nandan yawotni yomjak.

PIŃKOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 17 Oct 2021

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106